

Om Gravminnebasen

Gravminnebasen hjelper folk å finne røttene sine og bidrar til at viktig kulturarv blir bevart.

Gravminnebasen er Norges største bildesamling av gravminner. Gravminnebasen er basert på frivillighet og er bygget opp av dugnadsinnsats over mange år, i et tett og godt samarbeid med kirkeverger over hele landet. Gravminnebasen er også støttet av Norsk kulturråd.

Gravminner er viktige kulturminner

Fotografering av gravminner bidrar til at viktige kilder om enkeltmennesker blir bevart for ettertiden. Flere hundre gravminner forsvinner hvert år, noen på grunn av plassmangel, andre fordi de er blitt gamle og ødelagte. Slekt og Datas mål er å fotografere alle gravminner på norske gravplasser og registrere personopplysningene. På den måten bidrar vi både til at viktig kulturarv blir bevart, og vi hjelper folk å finne informasjon om deres forfedres fødsels- og dødsdato og hvor de er gravlagt.

Om Slekt og Data

Slekt og Data er landets største frivillige organisasjon for alle som er interessert i slektshistorie. Vi arbeider for å fremme slektsforskning og skape forståelse for den verdien slektshistorie har for vår identitet og kulturarv.

SLEKT OG DATA

Vi gjør slektsforskning enklere

Gravminnebasen

Hjelp oss å bevare viktige kulturminner for ettertiden.

SLEKT OG DATA

www.slektogdata.no

Frivillighet, samarbeid, lover og regler

Slekt og Data har et godt samarbeid med kirkeverger over hele landet og er takknemlig for gravregistrene med personopplysninger vi får fra dem. Det letter arbeidet til alle våre frivillige og bidrar til at opplysninger kommer raskere ut til alle som leter etter sine forfedre.

En sjelden gang opplever vi kirkeverger som er usikre på om de kan levere fra seg gravregistrene. Eller om våre mange frivillige kan ta bilder av gravminnene. Det gjeldende lovverket som er beskrevet under, har som mål å forklare hvorfor alle kan be om, og har rett til, å få utskrifter (analog eller digital) fra gravregistersystemene til kirkevergen. Og hvorfor Slekt og Data, med bakgrunn i innhentede gravregistre, egne registreringer og bidrag, står fritt til å avgjøre bruken av disse dataene, og skape sammenstillinger av data på nye måter i databaser som for eksempel Gravminnebasen.

Personvern

Opplysninger om døde personer er som hovedregel ikke vernet etter norske personvernregler. Man kan derfor publisere opplysninger om døde personer, dersom ikke opplysningene også sier noe om levende personer.

Fotografering av gravminner

Slekt og Data er opptatt av at gravene behandles med forsiktighet og verdighet. En vakker gravsten kan kvalifisere som et åndsverk, men etter åndsverkloven § 31 kan et åndsverk avbildes når det varig er plassert på eller ved offentlig plass eller vei eller tilsvarende offentlig tilgjengelig sted, som en gravplass som regel er. Bildene av gravsteinene knyttes ikke til levende personer, og opplysninger om døde personer er som hovedregel ikke vernet etter norske personvernregler. Hvis imidlertid en fester kontakter oss med ønske om at bilde av et gravminne fjernes, vil vi selvfølgelig vurdere dette selv om vi ikke er rettslig forpliktet til å fjerne bildet.

Gravkart, gravregistre og forholdet til offentlighetsloven

Plikten til å føre gravregistre følger av Lov om gravplasser, kremasjon og gravferd § 25, 2. ledd, hvor det bestemmes at *“For gravplassene skal det føres register over gravlagte med nødvendige opplysninger om ansvarlige eller fester til den enkelte grav.”* Videre fremgår det av Forskrift til lov om gravplasser, kremasjon og gravferd § 19 at *“I tillegg til gravkart etter § 4 skal det for hver gravplass foreligge et kronologisk register over alle gravlagte. Registret skal vise når og hvor de er gravlagt, hvem som er fester eller ansvarlig for frigrav, hvilke graver som er festet sammen og når feste utgår.”* Forskriften inneholder i § 4 nærmere bestemmelser om inndeling av gravplass og kirkegårdsmyndighetens plikt til å lage gravkart, digitale eller analoge gravkart.

Retten til innsyn i gravregister og gravkart

Det poengteres spesifikt i Forskrift til lov om gravplasser, kremasjon og gravferd § 19, 2. ledd at *“Retten til innsyn for andre reguleres av offentleglova. Opplysninger om anonyme gravlegginger og personlige forhold er undergitt taushetsplikt, og registerføreren skal avgi skriftlig taushetserklæring.”* Dette medfører at enhver kan fremme begjæring om innsyn i gravkart (digitale og analoge) og innsyn i gravregister (unntatt taushetsbelagte opplysninger om fester og dennes personlige forhold) i medhold av offentlighetslovens hovedregel om innsyn i § 3.

Det fremgår videre av samme lov; *“Informasjon som det er gitt tilgang til etter lova her eller anna lovgiving som gir ålmenta rett til innsyn i offentlig verksemd, kan brukast til eitkvart formål dersom ikkje anna lovgiving eller retten til ein tredjeperson er til hinder for det.”* Opplysninger om anonyme gravlegginger og personlige forhold er undergitt taushetsplikt. Dette medfører at alle kan be om, og har rett til, å få utskrifter (analog eller digital) fra gravregistersystemene til kirkevergen.

Fjerning av rad og gravnummer på slettede graver

Gravminnebasen ble fornyet i 2020. Basert på ønsker fra flere kirkeverger har vi blant annet tilrettelagt for å fjerne visningen av rad og gravnummer på slettede graver. Det forutsetter imidlertid at vi får lister fra kirkevergene oftere enn før, og at listene har med en ekstra kolonne som angir et årstall for når graven ble slettet, Dette er et standardvalg i eksport fra for eksempel Ecclesia.

Gjenbruk av bilder fra Gravminnebasen

Gravminnebildene er det den enkelte fotograf som har rettighetene til. Slekt og Data har rettighetene til å publisere og bruke bildene på våre nettsider. Det er lov å kopiere bildene til privat bruk. Det er ikke tillatt å publisere bildene på internett, i trykksaker o.l. uten fotografens samtykke. Med jevne mellomrom har vi fått henvendelse om å enten overføre dataene gratis til andre, eller selge den. Slike henvendelser har vi avslått.

Databasevernet

Den enkelte kan fritt hente ut opplysninger fra Gravminnebasen til egen privat slektsforskning. De enkelte poster i Gravminnebasen er ikke vernet av opphavsretten. Derimot er selve databasen, det vil si selve sammenstillingen av dataene, vernet etter bestemmelsen i åndsverkloven § 43, som implementerer en del av EUs databasedirektiv i norsk rett. En database er vernet når den er resultat av en større investering.

For mer detaljert informasjon se: www.slektogdata.no/gravminner.

Sist oppdatert 1.12.2020